

J. Kr. Larsen: Bidrag til Ordbog over Vendelbomaalet. Aalborg. 1914—1915.

De jyske folkemål, der i forvejen har en samlet ordbog i Feilbergs enestående 4-bindsværk, har nu fået en lille, populær ordbog for et mindre område: vendelbomålet. Dens forfatter er den kendte overretssagfører J. Kr. Larsen. Selv om netop denne dialekt i forvejen var særlig godt bearbejdet og kendt (den er naturligvis udnyttet af Feilberg og desuden behandlet i en særdeles god lyd- og højningslære af nu afdøde lærer J. M. Jensen), har denne særordbog over en enkelt egn ordforråd dog altid sin betydning — også for andre end vendelboere. Den giver et samlet billede og bringer da også enkelte tilføjelser til Feilberg.

Men man kan ikke lade være at ønske, at det i stedet for havde været et af ømålene, der havde fået sin særordbog. Og vendelboordbogens største fortjeneste er da den at vise, at sproglige opgaver kan tages op også af den, der ikke er filolog af fag. Følger øboerne ikke snart efter?

J. B.-N.

Johs. Knudsen: Søkartet offuer Øster oc Vester Søen. Pren-tet i Kiøbenhaffn, aff Laurentz Benedicht. 1568. (Særtryk af Tids-skrift for Søvæsen.) Kbh. 1914—15.

Den første trykte danske søkortbog, som den kopenhavnske bogtrykker Laurentz Benedicht i 1560'erne udarbejdede på grund-lag af lignende hollandske vejledere, er blevet genudgivet af hr. cand. mag. Johs. Knudsen. Allerede de primitive tegninger af navigationsinstrumenter og af kysterne med deres kendingsmærker som kirker og møller, klippedannelser og sømærker, giver ud-gaven et morsomt særpræg, og dens typografiske udstyrelse er fuldt ud den smukke, gamle originaludgave værdig. Men hertil kommer, at også indholdet er ejendommeligt, nu og da — sær-lig i de indledende betragtninger — mindende om selve Konge-spejlet i sin praktiske livserfarenhed og særpræget ved sit sprog der, ligesom sømandssprog i nutiden, er stærkt spækket med fremmede, især hollandske, ord; og i det hele virker den tiltalende ved sin enfoldige fremstillingsmåde, skönt store afsnit af den nødvendigvis må være meget ensformige — den er ikke skrevet til sammenhængende læsning for fornøjelsens skyld.

Særlig interesse har de afsnit, der handler om sejladsen i de nordiske farvande, tilmed da disse er Laurentz Benedichts